

CAPVT XVII.

Terminus dicitur, quod vltimum cuiusque est, extra quod nihil est accipere primum, & intra quod omnia primum, & quod magnitudinis species, aut magnitudinem habentis, & cuiusque finis. Tale vero est, ad quod motus & actus, & non a quo. Quandoque autem ambo, & a quo, & ad quod, & cuius causa, & substantia vniuscuiusque ad quod quid erat esse vnicuique. Cognitionis enim hoc terminus est: quod si cognitionis, rei quoque est. Quare patet, quod quoties dicitur principium, toties etiam terminus, & amplius. Principium nanque terminus quidem, sed non omnis terminus, principium.

CAPVT XVIII.

Secundum quod multipliciter dicitur. Vno modo, species, & substantia cuiusque rei, vt secundum quod bonus, ipsum bonum. Alio, in quo primo fieri aptum est, vt color in superficie. Quod igitur primo dictum est secundum quod, ipsa species est: secundo vero, tanquam cuiusque materia, & primum cuiusque subiectum. Et omnino ipsum secundum quod, toties dictum erit, quoties dicitur causa. Secundum quod enim venit, aut qua causa venit, dicitur: & secundum quod paralogizatum, siue syllogizatum est, & quæ syllogismi, siue paralogismi causa est. Item, secundum quod dicitur, quod secundum positionem est, secundum quod stetit, aut secundum quod vadit: etenim hæc omnia positionem, & locum significant. Quare & secundum se, multipliciter vt dicatur necesse est. Vno nanque modo secundum se, est quod erat esse cuiilibet: vt Callias, & quod quid erat esse Calliam. Alio vero, quæcunque in eo quod quid est insunt: vt puta Callias, secundum se animal est: in ratione enim, animal inest. Callias enim, quoddam animal est. Item, si in se ipso primo suscepit, aut in aliquo sui: vt puta, superficies alba secundum se: & homo, secundum se viuens. Anima nanque, pars quædam hominis est, in qua prima ipsum viuere est. Item, cuius non est aliqua alia causa. Hominis nanque multæ causæ sunt, animal, bipes: atamen secundum se, homo est homo. Item, quæcunque foli, prout foli insunt. Quare quod separatam est, secundum se est.

CAPVT XIX.

Dispositio, dicitur ordo partes habentis, aut secundum locum, aut secundum potentiam, aut secundum speciem. Positionem, n. quandam esse oportet, sicut ipsum etiã dispositionis nomē significat.

Κεφάλαιον ιζ.

Περας λέγεται το ἔχρον τοῦ ἐκείνου, καὶ οὐ εἶσω πάντα περὸς του, καὶ ὁ ἀπὸ ἡ εἶδος μεγάλους ἢ ἔχροντος μέγας, καὶ τὸ τέλος ἐκείνου τοιοῦτον εἶ ἐφ' ὃ ἡ κίνησις καὶ ἡ ἀφ' ἧς, καὶ ἐκ ἀφ' οὗ, ὅτε δὲ ἀμφα, καὶ ἀφ' οὗ, καὶ ἐφ' ὃ, καὶ τὸ οὗ ἐνεκα, καὶ ἡ οὐσία ἐκείνου, καὶ τὸ πᾶσι ἐκείνω. τῆς γινώσκων γδ πῦτο πέρας· εἰ δὲ τῆς γινώσκων, καὶ τῆ ἀφ' ἧς. ὡς φανερόν ὅτι ὁσαυτὸς ἢ ἀφ' ἧς λέγεται, ποσῶτα· ἡ γδ καὶ τὸ πέρας, καὶ ἐπὶ πλεοναχῶς. ἢ μὴ γδ ἀφ' ἧς, πέρας τί τὸ δὲ πέρας, οὐ πᾶσι ἀφ' ἧς.

Κεφάλαιον ιη.

Τὸ καὶ ὁ λέγεται πολλαχῶς. ἕνα μὲν ἔσπον, τὸ εἶδος καὶ ἡ εἶσα ἐκείνου περὶ ματος, οἷον καὶ ἀγαθῶς, αὐτὸ ἀγαθόν. εἰ αὖτε, ἐν ᾧ περὶ ματος πέφυκε γίνεσθαι, οἷον τὸ χρῶμα ἐν τῇ ὀφθαλμείᾳ. τὸ μὲν οὐκ περὶ ματος λέγεται καὶ τὸ εἶδος ὅταν δευτέρως δὲ, ὡς ἢ ἕλη ἐκείνου καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐκείνω περὶ τον. ὅπως δὲ τὸ καὶ ὁ ἴσασθαι, καὶ τὸ ἀπὸν ὑπαρξαι, καὶ τὸ ἐν ἡλυθεν, ἢ οὐ ἐνεκα ἐλήλυθε, λέγεται καὶ καὶ τὸ παρελθόνισσι, ἢ συλλεθόνισσι, ἢ ὅτι τὸ ἀπὸν πῦ συλλογισμῶ, ἢ παρελθόνισσι. ἐπὶ τὸ καὶ ὁ, τὸ καὶ δεῖσιν λέγει, καὶ ὅταν ἐπικρατῆ, ἢ καὶ ὁ βεβαδίζεσι. πᾶσι γδ ταῦτα δεῖσιν σημαίνει καὶ ὅτιον, ὡς καὶ τὸ καὶ ὁ αὐτὸ, πολλαχῶς ἀναγκη λέγεται. ἐν τῷ γδ καὶ αὐτὸ, τὸ πᾶσι ἐκείνω, οἷον ὁ Καλλίας, καὶ τὸ πᾶσι ἐκείνω Καλλίαν. ἐν δὲ ὅσα ἐν τῷ πᾶσι ὅταν ὑπαρξαι, οἷον ζῶον ὁ Καλλίας καὶ αὐτὸ. ἐν γδ τῷ λόγῳ ἐνυπαρξαι τὸ ζῶον ζῶον.

E γὰρ πῖ ὁ Καλλίας. ἐπὶ ᾧ εἰ ἐν τῷ αὐτῷ δεῖσιν περὶ τον, ἢ πῖ ἡ ἡλυθεν ὅταν ὀφθαλμεία λευκή καὶ αὐτῶ, καὶ ζῶον ὁ ἀνθρώπος καὶ αὐτὸν ἢ γδ ψυχῆ μέρος πῦ ἀνθρώπου, ἐν ᾧ περὶ τὸ ζῆν. ἐπὶ οὐ μὴ ὅταν ἄλλο ἐν πῖ ἀπὸν. πῦ γδ ἀνθρώπου πολλα ἀπῖα, τὸ ζῶον, τὸ δῖπῶν ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτὸν ὁ ἀνθρώπος, ἀνθρώπος ὅταν. ἐπὶ ὅσα μόνον ὑπαρξαι, καὶ ἢ μόνον. διὸ τὸ κερχωρισμῶν καὶ αὐτὸ.

Κεφάλαιον ιθ.

Διδέσθαι λέγεται τῷ ἔχροντος μέρη τὰ ξίσι, ἢ καὶ τὸ πῖ, ἢ καὶ δυνάμει, ἢ καὶ εἶδος. δεῖσιν γδ δεῖσιν πῖ, ὡς περὶ καὶ τὸ οἷον μα δηλοῖ ἢ διαδεσσι.